

UNIUNEA POLONEZILOR „DOM POLSKI” DIN ROMÂNIA, LA ÎMPLINIREA A 25 DE ANI DE LA (RE)ACTIVARE

VASILE I. SCHIPOR

Der „Dom Polski“-Verein der Polen – 25 Jahre seit seiner (Re)aktivierung

(Zusammenfassung)*

Der Artikel „*Dom Polski*“: *der Verein der Polen aus Rumänien – 25 Jahre seit seiner (Re)aktivierung* ist eine kurze Darstellung der Vereinstätigkeit nach 1990. Am 16. März 1990 in Bukarest gegründet und seit 1991 in Suczawa tätig, ist der „Dom Polski“-Verein die einzige inländische Organisation der Polen und umfasst die polnischen Gemeinschaften aus der Bukowina und aus den anderen historischen Regionen Rumäniens. Seine Rolle ist, die spezifischen nationalen Traditionen fortzubewahren und zu fördern, die polnische Sprache zu lernen, das Leben der Gemeinschaften in der polnischen Diaspora zu unterstützen und das Verhältnis mit Polen, der historischen Heimat zu pflegen. Gleichzeitig hilft der „Dom Polski“-Verein bei der Modernisierung der Infrastruktur (z. B. Strassen, Schulen, Nationalhäuser) in mehreren Wohnorten.

Im Rahmen seiner Forschung bezieht sich der Verfasser des Artikels hauptsächlich auf die Tätigkeit des „Dom Polski“-Vereins der Polen aus Rumänien im Jubiläumsjahr 2015, die Rolle der „Polonus“-Zeitschrift, das 25jährige Bestandsfeier vom 6. Juni 2015 und die Problematik des 17. internationalen wissenschaftlichen Symposiums: *Dni Polskie „Blízej siebie“*. Die polnischen Kulturtag - „Näher zusammen“, Suczawa, 10.–12. September 2015.

Schlüsselwörter und -ausdrücke: Dom Polski, nationale Minderheit, Aufbewahrung der Identitätswerte, Nationalerbe, Infrastruktur, Modernisierung, Investitionen, Presseorgan, wissenschaftliches Symposium, strategische Partnerarbeit.

* Traducere: Ștefănița-Mihaela Ungureanu.

Uniunea Polonezilor din România „Dom Polski” ia ființă, în mod oficial, la 16 martie 1990, la București, în urma inițiativei unui grup de polonezi din capitală, fiind condusă, în calitate de președinte, de Xenia Grabska-Stoica. În foarte scurt timp, la 20 mai 1990, ia ființă Asociația Polonezilor din Suceava, avându-l în frunte pe Antoni Rojowski. După congresul organizat la Suceava, în perioada 13 – 14 aprilie 1991, sediul Uniunii Polonezilor din România se stabilește în Bucovina, în Casa Polonă din Suceava, construită în anii 1903–1907 și redobândită de către polonezi în 1996.

Potrivit prevederilor din documentele privitoare la fondarea sa, Uniunea Polonezilor din România „Dom Polski” este unica organizație a etnicilor polonezi din țară și cuprinde comunitățile din Bucovina și din celelalte regiuni istorice românești, având rolul de a păstra și cultiva tradițiile naționale specifice, de a învăța limba polonă, de a sprijini viața comunităților din diaspora poloneză din România și de a menține legătura cu Polonia, patria istorică a etnicilor polonezi.

În perioada 1990–1992, Antoni Linzmeier devine primul deputat al minorității poloneze din România în Parlamentul de la București. Jan Piotr Babiasz (născut la Vicșani, județul Suceava, la 28 iunie 1952 – decedat la 14 martie 2002), al doilea președinte al Uniunii Polonezilor din România, este reprezentantul minorității în Parlamentul României timp de peste două legislaturi: 1992–1996, 1996–2000. La 7 martie 1999, este decorat de către președintele Alexander Kwaśniewski cu Crucea de Cavaler al Ordinului de Merit al Republicii Poloneze. După decesul său, survenit în 2002, este ales președinte al Uniunii Polonezilor din România „Dom Polski” Ghervazen Longher (născut la 3 ianuarie 1971, la Cacica, județul Suceava), care devine deputat în Parlamentul de la București timp de peste trei legislaturi: 2002–2004, 2004–2008, 2008–2012, 2012–până în prezent.

Uniunea Polonezilor din România „Dom Polski” reunește astăzi 15 asociații locale, având sedii și Case Polone în opt orașe: București, Constanța, Craiova, Gura Humorului, Iași, Rădăuți, Siret, Suceava și în șapte localități rurale: Cacica, Moara, Păltinoasa, Pleșa, Poiana Micului, Solonețu Nou, Vicșani (toate în Bucovina).

Organul de presă al Uniunii Polonezilor din România „Dom Polski” este „Polonus”. Primul număr apare la București, în 1991. Aici, în perioada 1991–1994, „Polonus” apare trimestrial. Începând din ianuarie 1995, când se mută la Suceava, „Polonus” apare lunar, având un număr variabil de pagini (28, 36, 40). Numerele duble au 60 de pagini. De-a lungul timpului, periodicul apare și cu câteva numere speciale, dedicate unor evenimente importante: Centenarul Societății de Ajutor Frățesc și de Lectură din Suceava (2003), moartea sanctității sale Papa Ioan-Paul al II-lea (2005). Redactor-șef al periodicului lunar „Polonus” este, timp de 18 ani, profesoara de limba și literatura română Stanislava-Maria Iachimovschi (Cernăuți, 24 iulie 1941 – Suceava, 13 aprilie 2016), personalitate a leadership-ului comunitar, cu merite incontestabile în revigoarea vieții naționale, după 1990,

Uniunea Polonezilor „Dom Polski” din România, la împlinirea a 25 de ani de la (re)activare

președinte al Asociației Polonezilor din Suceava (din 1999) și președinte de onoare al Uniunii Polonezilor din România „Dom Polski”.

Dăm, în cele ce urmează, spre edificare asupra profilului tematic, mai întâi, sumarul numărului 3 (222), pe luna martie 2015, ce apare bilingv, ca toate celelalte, color și bogat ilustrat: Alfons-Eugen Zelionca, *Tradiții și obiceiuri de Paște*, p. 2–4; M. Mețec, *Din bucătăria poloneză*, p. 5–6; I. Dascălu, *Președintele României Klaus Iohannis în vizită în Polonia*, p. 7; Barbara Breabăn, *Anul 2015, Anul Tadesusz Kantor*, p. 8–9; *Calendarul hramurilor bisericilor catolice din decanatul de Bucovina*, p. 9; *Calendarul aniversărilor: aprilie 2015*, p. 9–10; Jan Bujak, Kraków, *Cronica polonezilor bucovineni: martie 1908*, traducere de St. Iachimovschi, p. 10–11, 17–22; *Modele ale culturii bucovinene în activitatea Muzeului Etnografic din Zielona Góra*, traducere de St. Iachimovschi, p. 12–17; Xenia-Grabska-Stoica, *Privire în urmă*, traducere de St. Iachimovschi, p. 22–26 (din acest articol retrospectiv, închinat activității Uniunii Polonezilor din România „Dom Polski” din perioada de început, reținem un scurt fragment, ilustrativ, din final: „Important este să fim împreună, sensibili la așteptările reciproce, pentru că ne suntem trebuitori. Importanta legătură care ne unește este Patria” (p. 26); Barbara Breabăn, *Castelul cavalerilor teutoni din Malbork*, p. 26–27.

Numărul 12 (231), pe luna decembrie 2015 (redactor-șef: Stanisława Jakimowska, redactori: Kazimierz Longier, Elżbieta Wieruszewska-Calistru, Iwona Olszewska-Marculeac, Barbara Breabăn, Iuliana Dascălu, Iona Biseada, Maria Mețec), are 40 de pagini și următorul sumar: Iwona Olszewska-Marculeac, I. Dascălu, *Colinde poloneze*, p. 3–7 (Sunt (re)publicate aici șapte colinde poloneze, însoțite de o prezentare succintă, cu referire la tradiția populară și „epoca de aur” a colindei poloneze, conținut tematic, tipologie, linie melodică și specific național: „În patrimoniul cultural polonez – notează Iwona Olszewska-Marculeac – s-au păstrat 500 de colinde și pastoralki, ceea ce este unic în lume. La începuturile sale, colinda se înscria în tradiția populară, iar mai târziu colinde compuneau și compozitori renumiți (precum Feliks Nowowiejski, Witold Lutosławski), iar versurile erau compuse de poeți (Mikołaj Sęp Szarzyński, Franciszek Karpiński, Jan Andrzej Morsztyn, Teofil Lenartowicz). Perioada de aur a colindei poloneze este sec. al XVII-lea și prima jumătate a sec. al XVIII-lea. De atunci au început să se insereze scene păstorești și alte elemente, care sunt dovada coloristicii locale. Colindele cuprind în sine și elemente de profunzime teologică, deoarece ele cuprind trei adevăruri de bază: Isus este Dumnezeu adevărat, este Om adevărat, mama lui este Fecioara Maria. Urmărind conținutul tematic al colindelor care se nasc de veacuri în diferite țări și medii, observăm că ele sunt parcă o oglindire a

evenimentelor istorice, sociale, morale, chiar și a celor naționale și patriotice, în care creatorii lor «decorau» conținutul cântecului, conferindu-i culori locale. De aceea colindele sunt atât de «lumești», familiale, cunoscute și apropiate tuturor. Așadar, forma lor literară denotă faptul că ele sunt realizate cu bună voie. Există colinde de leagăn, colinde de adorare, de urări, patriotice, de felicitare, tradiționale, de bucurie etc. La supraviețuirea lor a contribuit forma lor muzicală bogată și mereu nouă, mereu adaptată la actualele tendințe sau chiar la modă. Adeseori putem auzi colinde cântate în ritmuri de polonez, mazurek, oberek, marsz sau chiar în ritmuri de blues sau rock. Dacă pentru un polonez cuvântul «colindă» este strâns legat cu un întreg șir de trăiri spirituale, fără îndoială este legat și de amintiri din copilărie: steluțe, masa de Ajun, bradul, cântecele de Crăciun. Legătura colindei cu amintirile din copilărie, precum și spiritul ei polonez au făcut ca, probabil, nicăieri în lume, acest tip de cântec religios, dar și laic, în același timp, să nu fie atât de bine primit și îndrăgit cum este în Polonia” (p. 4); Alfons Zelionca, *Bucovina – istorie, locuri, oameni*, p. 8–10 (articol închinat călugăriței Maria Wiecki din Congregația Surorilor Carității a Sf. Vincențiu de Paul și fratelui acesteia, pr. Ioan Wiecki, vicar de Cernăuți); I. Dascălu, E. Wieruszewska-Calistru, *O nouă guvernare în Polonia și România*, p. 10–14; I. Dascălu, E. Wieruszewska-Calistru, *Ziua Bucovinei*, p. 14–17; Iuliana Kozminciuc, *Alfabetul conviețuirii*, p. 17–18; Bogdan Polipciuc, *Sf. Andrei în București*, p. 18–19; Bogdan Polipciuc, *Lansarea cărții lui Bogumił Luft la Casa Polonă din București*, p. 19–20 (Bogumił Luft, *Românii în goană după happy-end*, Iași, Editura Polirom, Seria „Egografii”, 2015, 278 p.); Gabriel Klimowicz, *Vremea nedespărțirii*, p. 20–22 (Jan Twardowski, *Czas bez pożegnań. Wybór wierszy* [Vremea nedespărțirii. Poeme alese], ediție bilingvă polono-română, traducere în limba română de Constantin Geambașu și Bogdan-Mihai Polipciuc, prefață de Aleksandra Iwanowska, Oradea, Editura Ratio et revelatio, 2015, 197 p. Articolul este ilustrat cu un text sugestiv: „Lumea-i stoarsă / politica goliță / casa-i în altă parte / poarta-i alta / necredincioșii în stranele bisericilor // numai iubirea / nebuna e la fel”); Iuliana Dascălu, E. Wieruszewska-Calistru, *Gala „Top 10 suceveni”*, ediția a IV-a, p. 22–23 („În acest an, unul din cei 10 suceveni care s-au remarcat prin fapte deosebite pentru semenii lor a fost și președintele Uniunii Polonezilor din România, deputatul Ghervazen Longher. Acesta a fost premiat pentru faptul că reușește să ajute comunitatea poloneză din România și nu numai. Prin reluarea relațiilor cu autoritățile poloneze, în comunitățile poloneze s-au făcut investiții de milioane de euro, bani proveniți din Polonia. În alte sate, în care trăiesc etnici polonezi, dar și ucraineni, germani sau români, s-au finalizat sau sunt în curs de realizare proiecte din banii gestionați de Uniunea Polonezilor din România, de care vor beneficia toți locuitorii. Premiul obținut la acest eveniment a fost donat de către Ghervazen Longher lui Alexandru Cozaciuc, un tânăr muzician nevăzător, în vârstă de 17 ani, elev al Colegiului de Artă «Ciprian Porumbescu» din Suceava. În cadrul evenimentului, sunt promovați și artiștii locali precum și ansambluri și formații tradiționale care păstrează și

Uniunea Polonezilor „Dom Polski” din România, la împlinirea a 25 de ani de la (re)activare

transmit generațiilor următoare datinile străbune. Printre ansamblurile prezente la eveniment s-a numărat și ansamblul muntenilor polonezi «Sołonzanka» din Solonețu Nou. Aceștia au prezentat cu mândrie dansurile și cântecele tradiționale poloneze, care, prin strădania Anei Zelionka, coordonatorul ansamblului, sunt transmise cu sfințenie din generație în generație”); E. Wieruszewska-Calistru, *Ziua Minorităților Naționale celebrată la Sinaia*, p. 23–25; „*Kressy*” 2015 w Białymstoku, p. 25–27 (Concursul de recitare pentru polonezii din diaspora Adam Mickiewicz „Kressy”); *Anul Sfânt al Milostivirii*, p. 27–29; *Premii pentru laureații olimpiadelor internaționale*, p. 30–31; *Calendarul aniversărilor 2016. Ianuarie*, p. 32–33; dr. Jan Bujak, Kraków, *Cronica polonezilor bucovineni. Decembrie*, traducere de M. Mețec, p. 33–37; *Ziua Națională a României*, p. 37–39.

Uniunea Polonezilor din România „Dom Polski” sărbătorește, oficial, la 6 iunie 2015, la Suceava și la Solonețu Nou, împlinirea a 25 de ani de activitate printr-o serie de evenimente la care participă un public numeros din partea minorității poloneze, oaspeți din Polonia și din alte țări, precum și reprezentanți ai autorităților locale și județene.

La „Dom Polski” din Suceava, oaspeții sunt întâmpinați, după datină, cu pâine și sare de către un grup de copii îmbrăcați în costumele populare ale etniei. Pe holurile Casei Polone, o expoziție reunește fotografii ilustrative pentru viața comunității poloneze de la (re)înființare (1990) și până în prezent. În sala mare, un film documentar prezintă momente semnificative din viața comunității de după 1990: evenimente religioase și cultural-artistice, inaugurarea unor case polone în diferite localități etc. Proiecția este însoțită de acorduri de pian, profesorul Iohannis Onisciuc interpretând fragmente din creația lui Frederic Chopin.

În mesajul Președinției României, despre importanța evenimentului se menționează, între altele: „Suntem legați de o istorie comună, de solidaritate în momente cruciale, relația noastră fiind o prioritate pentru România, atât în plan european, cât și transatlantic. [...] Relația România–Polonia se bazează pe un parteneriat strategic de substanță, pe care dorim să-l aprofundăm. Avem, de asemenea, un angajament comun pentru extinderea spațiului valorilor euroatlantice, pentru cooperare eficientă în plan politic, diplomatic, economic și cultural, dar și pentru a intensifica colaborarea în toate chestiunile de securitate în regiune”.

În alocuțiunea sa, deputatul Ghervazen Longher, președintele Uniunii Polonezilor din România „Dom Polski”, afirmă: „Aș dori să vă mulțumesc tuturor. Fără sprijinul dumneavoastră, al Senatului și Seimului Poloniei, al Ministerului de Externe, al Ambasadei și Consulatului Poloniei la București, dar și al Guvernului României, fără munca, activitatea tuturor celor ce sunt

astăzi aici, a membrilor noștri, nu am fi fost capabili să realizăm atâtea lucruri și nu ar fi fost posibilă nici organizarea acestui eveniment de astăzi. Aș dori să vă mulțumesc încă o dată pentru colaborare și pentru munca depusă [pentru] ca aici, în Bucovina, limba, cultura și credința strămoșilor să fie păstrate. De asemenea, aș dori să mulțumesc și înaintașilor noștri, foștilor președinți ai Uniunii Polonezilor din România, membrilor fondatori ai organizației care nu sunt astăzi cu noi”.

Despre relațiile bilaterale polono-române și despre contribuția minorității poloneze din România – „un model de urmat în toate țările din Europa”, face vorbire, între alții, Marek Szczygiel, ambasadorul Poloniei în România, precum și reprezentanți ai autorităților locale din județul și orașul Suceava („Bucovina ar trebui să fie studiu de caz la nivelul Uniunii Europene în ceea ce privește relațiile dintre minorități”, afirmă primarul de Suceava, Ioan Lungu).

La evenimentul de la Suceava mai participă grupul parlamentar polonez de prietenie cu România, reprezentanți ai Comisiei de colaborare cu diaspora poloneză, ai Ministerului de Externe din Polonia, ai Uniunii Asociațiilor Poloneze din Europa, ai Forumului polonezilor din Austria, ai Asociației regionale de cultură poloneză din Cernăuți.

Oaspeților și celor care au sprijinit minoritatea polonă din România le sunt înmânate medalii și plachete aniversare, realizate cu prilejul împlinirii unui sfert de secol de existență a Uniunii Polonezilor din România „Dom Polski”.

Partea a doua a evenimentului aniversar are loc la Solonețu Nou, unde oaspeții sunt întâmpinați de călăreți, îmbrăcați în costumele populare ale etniei, potrivit unui vechi obicei bucovinean. După oficierea Sfintei Liturghii, ziua festivă continuă cu o petrecere câmpenească și se încheie, seara, cu un spectacol oferit de formațiile folclorice „Soloncanka” din Solonețu Nou, „Mała Pojana” din Poiana Micului și Ansamblul Artistic „Ciprian Porumbescu” din Suceava.

Un eveniment important din viața comunității polonezilor din Bucovina îl reprezintă, în 2015, ca, de altfel, în fiecare an, Simpozionul științific internațional Dni Polskie „Blżej siebie”. Zilele Culturii Polone „Mai aproape unii de alții”, ediția a XVII-a, care se desfășoară la Suceava, în perioada 10–12 septembrie. Găzduită de Dom Polski, manifestarea cuprinde trei secțiuni: *W kręgu historii. În lumea istoriei*; *W kręgu kultury. În lumea culturii*; *W kręgu problematyki bukowińskiej. În lumea problematicei bucovinene*, în cadrul căroră susțin comunicări profesori universitari, cercetători și muzeografi din Republica Moldova, Polonia și România.

În cadrul secțiunii *W kręgu historii. În lumea istoriei* (10–11 septembrie), susțin comunicări: dr. Katarzyna Niemczyk, Universitatea Sileziană din Katowice, *Participarea magnaților polonezi la relațiile politice ale Poloniei cu Moldova în secolul al XV-lea și începutul secolului al XVI-lea. O schiță a problemei*; dr. Cristian-Alexandru Marin, Călugăreni, *Mihai Viteazul și Polonia*; dr. Lilia Zabolotnaia, Institutul de Istorie al AȘM–Muzeul Național de Istorie a Moldovei, Chișinău, *O sursă ilustrată necunoscută a familiei lui Vasile Lupu*; dr. Mariusz

Uniunea Polonezilor „Dom Polski” din România, la împlinirea a 25 de ani de la (re)activare

Kulik, Institutul de Istorie al Academiei Poloneze de Științe din Varșovia, *Imaginea Balcanilor în corespondența medicului militar Zygmunt Michałowski (1877–1878)*; dr. Alina Felea, Institutul de Istorie al AȘM, Chișinău, *Din istoria familiei Calmuțchi*; Eugen Ichim, București, *Armament polonez în Muzeul Militar Național din București*; prof. dr. hab. Aleksander Smoliński, Universitatea „Mikołaj Kopernik” din Toruń, *Participarea Brigadei a II-a a Legiunii Poloneze în luptele de la Cârlibaba, în ianuarie 1915*; prof. dr. hab. Waldemar Rezmer, Universitatea „Mikołaj Kopernik” din Toruń, *Misiunea generalului Robert Lamezan de Salins în România, în anul 1919*; dr. Nicolae Mareș, București, *Pilsudski și Polonia anilor 1920–1921 în ochii primului diplomat român la Varșovia – Alexandru G. Florescu*; dr. Radu Florian Bruja, Radu Danu, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, *Activitatea diplomatică a lui Lucian Blaga la Varșovia (1926–1927)*; dr. hab. Henryk Walczak, Universitatea din Szczecin, *Diplomația polonă și poziția lui Nicolae Titulescu în chestiunea încheierii pactului de neagresiune româno-sovietic (1932)*; mgr Robert Mieczkowski, Universitatea „Cardinalul Stefan Wyszyński” din Varșovia, *Ideea Statelor Unite ale Austriei Mari a lui Aurel Popovici pe fondul concepțiilor federative europene*; dr. Bogdan-Alexandru Schipor, Institutul de Istorie „A. D. Xenopol”, Iași, *România și Polonia în scenariile de securitate pentru Europa de Răsărit în al doilea deceniu interbelic*; dr. Daniel Hrenciuc, Rădăuți, *Alianța militară româno-polonă în geopolitica Europei Central-Răsăritene (1919–1939)*; dr. Ion Constantin, I.N.S.T., București, *„Operațiunea poloneză” din timpul Marii Terori staliniste (1937–1938), în lumina unor noi surse documentare provenite din arhivele fostului KGB*; dr. Jarosław Durka, Centrul Regional de Perfecționare a Cadrelor Didactice „WOM” din Czeștochowa, *Roger Raczyński – ambasadurul RP la București între anii 1938 și 1940*; dr. hab. Wanda Krystyna Roman, Universitatea „Mikołaj Kopernik” din Toruń, *Destinul actelor militare poloneze după izbucnirea celui de al Doilea Război Mondial – episodul românesc 17.09–19.11.1939*; dr. Maria Radziszewska, Universitatea Varmia-Mazuria din Olsztyn, *Despre sărbătorirea Zilei Naționale a României în școala polonă din perioada comunistă*; dr. Tomasz Dąbrowski, Centrul pentru Studii Estice din Varșovia, *Parteneriatul strategic al Poloniei și României: realizări de până acum și provocări pentru viitor*; dr. inž. Robert Rybak, Universitatea „Mikołaj Kopernik” din Toruń, *Colaborarea Poloniei și României pentru întărirea securității în Europa la cumpăna secolelor*; mgr Alina Gut, Universitatea „Cardinalul Stefan Wyszyński” din Varșovia, *Polonezii din România în presa cotidiană poloneză în anul 2014*. Moderatori ai lucrărilor acestei secțiuni sunt: dr. Lilia Zabolotnaia, prof. Waldemar Rezmer și prof. Wanda Krystyna Roman.

Vasile I. Schipor

În cadrul secțiunii *W kręgu kultury. În lumea culturii* (10 septembrie), se prezintă comunicările: dr. hab. Krzysztof Walczak, Universitatea din Wrocław, *Lecturile școlare ale lui Mihai Eminescu. Colecția de cărți a Gimnaziului Superior (Gimnaziul I de Stat) din Cernăuți*; dr. hab. Joanna Porawska, Universitatea Jagiellonă din Cracovia, *Împrumuturi în limba română – mărturie a contactelor culturale*; Krzysztof Kocjan, Olkusz, *Receptarea ideilor lui Mircea Eliade în Polonia*; dr. Agata Samsel, Universitatea din Białystok, *România și Polonia – Józefina Dusza de Rosenkranz Stec (pseudonim Dusza Czara-Stec)*; mgr Magdalena Neuberg, Przeworsk, *Mirosul merelor – episoade românești din viața Mariei Pawlikowska-Jasnorzewska*; dr. hab. Piotr Góldyn, Universitatea „Adam Mickiewicz” din Poznań, *Congresul pedagogic din București din anul 1927 (1928) din perspectiva poloneză*; dr. hab. Ewa Andrzyśiak, Universitatea din Łódź, *Calendarele pentru polonezii din România în lumina surselor bibliografice*; dr. Joanna Szczutkowska, Universitatea „Kazimierz Wielki” din Bydgoszcz, *Colaborare culturală polono-română în anii '70 ai secolului al XX-lea*; dr. hab. Bogumiła Staniów, Universitatea din Wrocław, *Literatura necunoscută. Despre traduceri ale cărților românești pentru copii și tineretul din Polonia*; dr. Mikołaj Brenk, Universitatea „Adam Mickiewicz” din Poznań, *Imaginea României din anii 1947–1989 în lumina publicațiilor turistice poloneze din acea perioadă*. Moderator al lucrărilor sesiunii este profesorul Krzysztof Walczak.

În cadrul celei de a treia secțiuni, *W kręgu problematyki bukowińskiej. În lumea problematicii bucovinene* (11 septembrie) sunt prezentate comunicările: prof. dr. hab. Irena Machaj, Universitatea din Szczecin, *Identitatea în condiția schimbărilor axio-normative*; prof. dr. Olimpia Mitric, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, *Polonezi de altădată. Spicuiuri din presa vremii*; dr. Vasile I. Schipor, Institutul „Bucovina” al Academiei Române, Rădăuți, *„Analele Bucovinei” – un periodic dedicat dialogului privind istoria și cultura Bucovinei*; dr. Jan Bujak, Kraków, *Bucovinenii în legiunile poloneze, 1914–1918*; dr. hab. Krzysztof Nowak, Universitatea Sileziană din Katowice, *Legionarii silezieni în Bucovina în anul 1915*; dr. hab. Helena Krasowska, Institutul de Slavistică al Academiei Poloneze de Știință, Varșovia, dr. Magdalena Pokrzyńska, Universitatea din Zielona Góra, *Graiul polonez în Bucovina Carpatică. Documentația patrimoniului național pe cale de dispariție*; mgr Adam Rossmann, Universitatea Jagiellonă din Cracovia, *Schimbări etnice, lingvistice și religioase în satele poloneze din Bucovina la cumpăna secolelor XX și XXI*; mgr Karina Stempel-Gancarczyk, Institutul de Slavistică al Academiei Poloneze de Științe din Varșovia, *Graiul sau limba zonei de frontieră? Analiza limbii locuitorilor polonezi din Bulai și Ruda. Schița problematicii*; dr. Agnieszka Barszczewska-Mikulska, Biblioteca Națională din Varșovia, *Publicații în limba polonă sau a autorilor polonezi din România și Republica Moldova aflate în colecția Bibliotecii Naționale din Varșovia*. Moderatoarea lucrărilor sesiunii este prof. univ. dr. Olimpia Mitric.

Comunicările susținute sunt urmate de dezbateri.

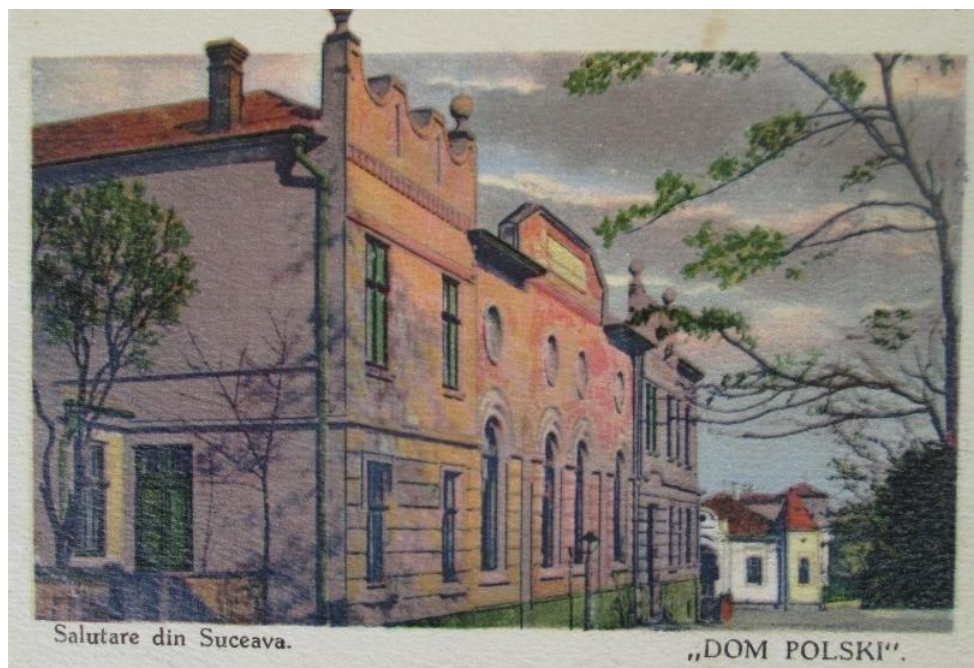
Uniunea Polonezilor „Dom Polski” din România, la împlinirea a 25 de ani de la (re)activare

Simpozionul științific internațional Dni Polskie „Blżej siebie”. Zilele Culturii Polone „Mai aproape unii de alții”, ediția a XVII-a, are în program, ca moment distinct, prezentarea concluziilor și lansare de cărți. Sunt lansate, cu această ocazie: *Polska i Rumunia. Wspólnie – obok – blisko. Polonia și România. Împreună – alături – aproape*, Suceava, Związek Polaków w Rumunii. Uniunea Polonezilor din România, 2015, 418 p. (volum reunind documentele ediției a XVI-a a simpozionului, din 4–6 septembrie 2014) și Bogumił Luft, *Români în goană după happy-end*, Iași, Editura Polirom, seria „Egografii”, 2015, 278 p.). Seara, pe esplanada Casei de Cultură din Suceava, se desfășoară concertul Ansamblului Regional „Dolina Słomki” din Stronie (Małopolska). După program, are loc cina festivă la Restaurantul Hotelului „Gloria”. Sâmbătă, 12 septembrie, în cadrul programului complementar, la Solonețu Nou, oaspeții participă la Liturghia solemnă, celebrată de Sărbătoarea Roadelor, urmată de o petrecere câmpenească (picnic) și un concert folcloric susținut de formații locale.

Partenerii manifestării organizate de Uniunea Polonezilor din România „Dom Polski” sunt Primăria Suceava și Editura Polirom din Iași, iar sponsorul tradițional, firma Maspex România. Cheltuielile reuniunii sunt cofinanțate din fondul pentru diaspora poloneză, administrat de Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Polone.

În viața culturală a Bucovinei contemporane, Uniunea Polonezilor din România „Dom Polski” este una dintre cele mai active organizații comunitare de la noi, dedicată cultivării tradițiilor naționale vechi de peste un secol (1903) și emancipării culturale a noilor generații de polonezi, în condițiile oferite astăzi de Uniunea Europeană și sub presiunea noilor provocări ale unei lumi în continuă schimbare, printr-un discurs riguros, inclus cu înțelepciune într-o admirabilă „împreună lucrare” și luminat de un stimulator și distins „patriotism al faptelor”. O dovadă în plus o constituie și implicarea sa, astăzi, în realizarea unor mari lucrări de modernizare a infrastructurii din mai multe localități de reședință: case naționale, drumuri, școli, utilități.

Vasile I. Schipor

Suceava, *Dom Polski. Casa Polonă*, construită în perioada 1903–1907, ilustrată serială editată de Societatea „Școala română”. Sursa reproducerii: www.delcamp.net